Sözlü İletişim (Hikâye Dramatizasyonu ve Yazar Sunumu), Anlatım Bozuklukları ve 2. Ünite Genel Değerlendirmesi

Hikâye canlandırma ve yazar sunumu hazırlama ilkelerini açıklar. · Anlama ve yapıya dayalı anlatım bozukluklarını bulup cümleleri düzeltir. · Cumhuriyet Dönemi hikâyeciliğinin gelişimini ve küçürek hikâyeyi değerlendirir.

HATIRLAYALIM

- Canlandırmada diksiyon, vurgu-tonlama, göz teması ve jest-mimik önemlidir; yazar sunumu güvenilir kaynaklarla, giriş-gelişme-sonuç planıyla hazırlanır.
- Anlama dayalı (bağdaşıklık) bozukluklar: gereksiz sözcük, çelişen sözcükler, yanlış anlamda sözcük, mantık hatası vb. Yapıya dayalı (bağlaşıklık) bozukluklar: öge eksikliği, özne-yüklem uyumsuzluğu, ek hataları vb.
- Cumhuriyet hikâyesi Millî Edebiyat çizgisinden toplumcu gerçekçi, modernist ve postmodernist eğilimlere uzanır; küçürek hikâye az sözle çok şey anlatır.

1 ÇOKTAN SEÇMELİ

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde aynı anlamı karşılayan sözcüklerin birlikte kullanılması anlatımı bozmuştur?

(A) Kitabı okuyunca yazarın üslubunu daha iyi kavradım.
(B) Akşam olmadan bahçedeki çiçekleri suladık.
(C) Söyleşiye yaklaşık kırk kadar öğrenci katıldı.
(D) Bu yaz köydeki eski evimizi onardık.

2 TABLOYU TAMAMLA

Tablodaki cümlelerde görülen anlatım bozukluğunun türünü yazınız.

Cümle	Bozukluğun türü
Sınavı mutlaka kazanmış olabilir.	anlamca çelişen sözcükler
Kimse yerinden kalkmadı, sabırla bekledi.	özne eksikliği (özne-yüklem uyumsuzluğu)
Yağmurun yağmasına rağmen maça gidemedik.	mantık (neden-sonuç) hatası
Çocuklara kitap okumayı ve sevdirmeliyiz.	yüklem eksikliği

3 ÇOKTAN SEÇMELİ

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde bir sözcüğün yanlış anlamda kullanılması anlatımı bozmuştur?

(A) Kitap fuarı bu yıl çok kalabalıktı.
(B) Sınav sonuçları yarın açıklanacak.
(C) Hastanın durumu giderek iyileşmeye yüz tuttu.
(D) Kardeşim resim yapmayı çok seviyor.

4 DOĞRU MU, YANLIŞ MI?

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanlara D, yanlış olanlara Y yazınız.

	D	Y
Anlama dayalı anlatım bozukluklarına bağdaşıklık sorunları da denir.	✓	
Özne ile yüklemin uyumsuzluğu, yapıya dayalı bir bozukluktur.	✓	
“Kesinlikle gelmiş olmalı.” cümlesindeki bozukluk gereksiz sözcük kullanımıdır.		✓
Küçürek hikâyede serim, düğüm ve çözüm bölümleri ayrıntılı biçimde işlenir.		✓

5 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görseldeki dönemlerden 1940 sonrasında köy ve kasaba gerçekliğini toplumcu gerçekçi bir bakışla işleyen yazar aşağıdakilerden hangisidir?

(A) Fakir Baykurt
(B) Bilge Karasu
(C) Refik Halit Karay
(D) Ferit Edgü

6 KISA CEVAP

“Geri iade edilen ürünler depoya kaldırıldı.” cümlesindeki anlatım bozukluğunun nedenini yazıp cümleyi düzeltiniz.

Gereksiz sözcük (“geri”, “iade” sözcüğünde zaten var):

İade edilen ürünler depoya kaldırıldı.

7 BOŞLUK DOLDURMA

Cümlelerdeki boşlukları kutudaki uygun kavramlarla tamamlayınız. Kutudaki bir kavram kullanılmayacaktır.

diksiyon | tonlama | monolog | küçürek | dramatizasyon

1. Sözcüklerin doğru ve anlaşılır biçimde seslendirilmesi ___diksiyon___ ile ilgilidir.
2. Kahramanın sevincini ya da öfkesini sesin inip çıkmasıyla yansıtmak ___tonlama___ ile sağlanır.
3. Bir hikâye diyaloglara dönüştürülüp sahnede canlandırılırsa ___dramatizasyon___ yapılmış olur.
4. Birkaç cümleyle yoğun bir anlam kuran kısa anlatılara ___küçürek___ hikâye denir.

8 ÇOKTAN SEÇMELİ

Görselde bir öğrencinin hikâye canlandırması sonrasında doldurduğu öz değerlendirme formu verilmiştir. Buna göre öğrencinin en çok hangi alanda kendini geliştirmesi gerekir?

Canlandırma öz değerlendirme formu

Diksiyon	● ● ●
Vurgu ve tonlama	● ● ●
Göz teması	● ○ ○
Jest ve mimik	● ● ●

A) Göz teması kurma
B) Doğru boğumlama (diksiyon)
C) Vurgu ve tonlama
D) Jest ve mimik kullanımı

9 AÇIK UÇLU · DÜŞÜN

Görseldeki metni okuyunuz. Bu metnin küçürek hikâye özelliklerinden ikisini metinden örnekle gösteriniz.

Fincan

Kapıyı açtı. Kimse yoktu.
Masada iki fincan duruyordu;
biri hâlâ sıcaktı.

Çok az sözcükle yoğun bir anlam kurulur; serim-düğüm-çözüm yoktur. Sıcak fincanın kime ait olduğu açık bırakılır, son okurun hayal gücüne kalır.

10 EŞLEŞTİRME

Cumhuriyet Dönemi hikâyecilerini öne çıkan eğilimleriyle eşleştiriniz.

c 1. Reşat Nuri Güntekin
d 2. Orhan Kemal
a 3. Oğuz Atay
b 4. Necati Tosuner

a) Modernist ve postmodernist arayışlar
b) Küçürek (minimal) hikâye
c) Millî Edebiyat zevkini sürdüren hikâye
d) Toplumcu gerçekçi hikâye

11 ÇOKTAN SEÇMELİ

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde özne ile yüklem arasında kişi bakımından uyumsuzluk vardır?

A) Ben ve arkadaşlarım kütüphaneye gittik.
B) Sen ve kardeşin bu akşam bize gelecekler.
C) Siz bu konuda ne düşünüyorsunuz?
D) Biz yarın erkenden yola çıkacağız.

12 ŞİFRELİ KELİME

İpuçlarına uyan kavramları yazınız. Turuncu kutulardaki harfler, anlatım bozukluğu bulunmayan bir cümlenin niteliklerinden birini verecektir.

Sözcükleri doğru ve açık seslendirme (8 harf) — D İ K S İ Y O N
Özne ile yüklem arasında bulunması gereken ilişki (4 harf) — U Y U M
Hikâyeyi sahnede canlandırma (13 harf) — D R A M A T İ Z A S Y O N
Bir sözcüğün ötekilerden daha baskılı söylenmesi (5 harf) — V U R G U

Turuncu kutulardaki harfler yukarıdan aşağıya:
___DURU___

13 ÇOKTAN SEÇMELİ

Bir hikâye yazarını tanıtan sözlü sunum hazırlanırken aşağıdakilerden hangisi yapılmamalıdır?

A) Güvenilir kaynaklardan bilgi toplamak
B) Sunumu giriş, gelişme ve sonuç planına göre düzenlemek
C) Yazarın eserlerinden kısa bölümler okumak
D) Kaynağı belirsiz söylentileri kesin bilgi gibi aktarmak

derskutusu.com · © Ders Kutusu · Tüm hakları saklıdır.